

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی نقوش استرلاب عهد صفوی و استرلاب دوره معاصر

محل انتشار:

همایش ملی جلوه های هنر ایرانی اسلامی در فرهنگ، علوم و اسناد (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

نعیمه حیدری - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علم و هنر اردکان

ایرج صفایی - دانشگاه کاشان

جواد آقاجانی - دانشگاه علم و هنر اردکان

خلاصه مقاله:

دانش ستاره شناسی و ساخت ابزارآلات نجومی در طول هزاران سال و خصوصا در دوران اسلامی به دلیل کاربردهای گوناگونی همچون آگاهی از زمان طلوع و غروب خورشید جهت اقامه ی فرائض دینی، سمت قبله و مسائل دیگری همچون دریانوردی مورد توجه بسیاری از دانشمندان بوده است. استرلاب یکی از مهمترین ابزارهایی است که بشر تا به حال ساخته است و آن را باید آینه تمام نمای نجوم دانست. استرلاب از جمله آثار فلزی به شمار میرفت که نه تنها برای دانشمندان و منجمان درباریان، بلکه برای عموم مردم نیز به دلیل کاربردهای طالع بینی مورد توجه بود. معمولا نقوش استفاده شده بر روی استرلاب ها تنها علمی نبوده و برای زیبایی بیشتر آنها از نقوش تزئینی نیز استفاده میشود. از دلایل دیگر آن میتوان به این نکته اشاره کرد که علاوه بر جنبه ی علمی اثر، سازنده قصد داشته ردپایی از تمدن و فرهنگ سرزمین خود را نیز بر روی این اثر علمی هنری نیز به جای بگذارد. در واقع این پژوهش با هدف تحلیل و تطبیق نقوش دو استرلاب، نگارش شده است. نکته قابل تامل در این پژوهش پرداختن به جنبه هنری این ابزار علمی است و اینکه هنر چه نقش تعیین کننده و مهمی را میتواند در علوم جهان به ویژه علم نجوم ایفا کند. در این مقاله سعی شده به اختصار ضمن معرفی استرلاب، پیشینه، کارکرد و تحلیل ساختار، به جنبه ی زیبایی شناسی این ابزار با تاکید بر یک نمونه استرلاب متعلق به دوران صفویه و یک استرلاب از دوره ی معاصر پرداخته شود. شیوه ی تحقیق در این پژوهش از نوع تاریخی تطبیقی و روش گردآوری مطالب کتابخانهای و میدانی است.

کلمات کلیدی:

صفویه، دوره معاصر، استرلاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1042625>

